

Merhaba

gazetesinin her Çarşamba
okurlarına armağanıdır.

KADEMİK Sayfalar

Hazırlayanlar: **M. Ali UZ - Serdar CEYLAN**
maluuz@merhabagazetesi.com.tr • srceylan@hotmail.com

TÜRBELER ESKİDEN NEDEN BAKIMLI İDİ?

S elçukludan itibaren özellik-
le Osmanlı Dönemi bir va-
kıf medeniyeti dönemidir.
Vakıf içerisine alınmayan hiçbir
konu yok gibidir. Özellikle dini
hayatla ilgili pek çok vakıf mües-
sessi kurulmuş ve bunlar asırlar-
ca korunarak devam
etmiştir.

Eskiden türbeler
dâhil bütün dini yapı-
ların **zengin vakıfla-
rı** vardı. Bu vakıflar
sayesinde camiler,
mescitler, zaviyeler ve
türbeler son derece ba-
kımlı idi. Türbelerin
türbedarları, zaviyele-
rin zaviyedarları, tek-
kelerin tekkenişin
şeyhleri olur hatta bunların ışık-
larını yakacak چراغدارları, te-
mizliklerini yapacak ferraşları
bile bulunurdu. Dağ başlarındaki
zaviyelerde bile birkaç çalışan gö-
revli vardı.

O zamanlar Mehmet Akif'in
de dediği gibi,

*"Enbiya yurdu bu toprak, şühe-
da burcu bu yer,*

*Bir yıkık türbesinin üstüne
Mevla titrer."*

zi'iyeti hâkimdi.

M. Ali UZ

Devlet büyüklerinden halka
kadar herkes bu dini yapılar üs-
tüne ihtimam gösterirdi. Os-
manlı Döneminin sonlarına doğ-
ru üst üste devam eden savaşlar,
fakirlik, dini ve tarihi eserlerin
ihmaline sebep oldu. Abdülha-
mit Han, Anadolu'da
kendi ataları dâhil pek
çok türbenin yeniden
inşasına ve bakımına
önem verdi. Çavuş Ka-
sabasında **Memiş
Efendi'nin Türbesi-
ni** yeniden inşa ettir-
miş, Konya'da **Sad-
reddin Konevi'nin
Türbesini** de şimdiki
haline o getirtmiştir.

Cumhuriyet'in ilk
yıllarında vakıfların tasfiye ve sa-
tışlarına karar verilmesinden
sonra vakıflar talan edilmiş,
Konya'da bulunan bütün türbe-
ler çevresindeki arazilerle birlik-
te satılarak özel mülkiyete geçi-
rilmiştir. Bundan sonra bu tarihi
türbeler satın alan kişiler tarafın-
dan yıllarca mutfak, kiler, odun
kömürlük ve ahır olarak kullanıl-
mıştır. Beşyoldaki **Kalenderha-
ne Türbeleri, Seyfeddin Kara-
sungur Türbesi, Şeyh Osman
ve Hasan Rumi türbeleri,**

Konya Hükümet Konağı'nın arkasında yer alan Ulvi Sultan Mescidi ve Türbesi.

Sephavan Türbesi, Şekerfuruş Türbesi bunlardan bazılarıdır. Şekerfuruş, Şeyh Şerefeddin Türbesi yeşil alan açma, **Ulvi Sultan Türbesi ve Mescidi** yol açma bahanesiyle kazma kürek yıktırılmıştır. Kaldırılan tarihi kabristanların sayısı belli değildir. **Pir Esat Türbesi**'nin türbe çevresinden Karaaslan, Evdireşe hatta Çumra'ya kadar zengin vakıfları bulunuyordu.

Topraklık Semtinde **İynel ve Mahmut Dede Türbesi**'nin de zengin vakıfları olduğu gibi türbe son derece bakımlı idi. Türbedarı, çerağdarı yanında pek çok çalışanı vardı. Önce tarihi türbesi yıkıldı sonra kara örtü olarak yapılan türbe de son dönemlerde ortadan kalktı. Şimdi türbe, zaviye ve bakımlı bahçe Hayra Hizmet Vakfı'nın mülkiyetinde bulunmaktadır.

Ateşbâz-ı Veli Türbesi ile bazı mescit bitişiğinde bulunan

Hoca Ahmet Fakih, Cemal Ali Dede Türbesi gibi türbeler bakımlı halde günümüze gelirken hemen hemen diğer bütün türbeler perişan halde intikal etmiştir. Larende Caddesi'ndeki **Miski Emir Sultan Türbesi, Zaviyesi, Mescidi** ve çevresindeki kabristan acımasızca yok edilerek yeri özel şahıslara satılmıştır. Yedi- sekiz asırdan beri Selçuklu sultanlarının mumyaları da bu dönemde yok olmuştur.

Cumhuriyet Döneminde yapılan bazı yanlışları gündeme getirdiğimiz zaman bazı insanlar bunu Cumhuriyet düşmanlığı olarak algılıyor. Dünyada bir eşi daha bulunmayan **Konya iç ve dış surları** Osmanlı Döneminde yıkılıp yok edilmiştir. **Beyhekim Mescidi**'nin eşsiz mihrabı da 1900'lü yılların başında korunamayıp yurt dışına kaçırılmıştır. Bunun rejimle bir ilgisi var mıdır? Suçlu zamanın yöneticileri

değil midir? Şimdi tarihi eserlere ve türbelere sahip çıkılıyor. Dün yıkılan **Şeyh Şerefeddin Türbesi**⁽¹⁾ yeniden yapıldı. **Ulvi Sultan Mescidi ve Türbesi** de ele alınıyor. Yanlışların ve doğruların rejim ile bir ilgisi yoktur. O gün Cumhuriyet'ti de bu gün padişahlık mı geldi? Doğrularla yanlışları rejimle karıştırmamak gerekir. Başka bir ifade ile yanlışlarla doğrular aynı kefeye konulmamalıdır. Bunlar insanların olaylara karşı farklı bakışlarından kaynaklanmaktadır.

İnsan hak ve hürriyetlerine değer veren Cumhuriyet günümüzde en iyi parlamenter idare şeklidir. Önemli olan Cumhuriyet'in içini boşaltmamaktır. Akli başında bir insanın Cumhuriyet'e karşı olması mümkün müdür?

Batı, tarihi değerlerine ve eserlerine sahip çıkıyor. Bir anlamda bu medeniyet göstergesidir. Bunu böyle anlamak gerekir.

Bu gün Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü ve Büyükşehir Belediyesinin türbelere ve tarihi eserlere sahip çıkmasını takdirle karşılıyoruz. Büyükşehir Belediyesi'nin başlattığı çalışma ile bütün türbeler ele alınacak ve tertemiz bir hale getirildikten sonra devamlı bakım ve temizlikleri yapılacaktır. Bu çalışmaları halk da ilgi ve takdirle karşılamaktadır⁽²⁾.

(1) Şerafettin Türbesi, Konya Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 15.06.2009 tarih ve 3075 sayılı kararı ile restorasyon projeleri onaylanarak, yeniden inşaa edilmiştir.

(2) Merkezden başlayarak tarihi türbelerde temizlik ve bakım çalışması yaptıklarını kaydeden Belediye Başkanı Tahir Akyürek, "Tarihi süreç içerisinde çeşitli dönemlerde restore edilen türbeler Büyükşehir Belediyemiz tarafından yeniden ele alınarak temizlikleri yapılıyor. Ekiplerimiz, şehir merkezinde bulunan ve tarihi Selçuklu Dönemine kadar uzanan bu türbelerin defin bölümü, sanduka bölümü ve türbe etrafını temizliyor. Şeyh Ebubekir Niksari ve Kesikbaş (Kalenderhane) türbelerinden başla-

Şerafettin Camii ve Türbesi.

Konya'da 60'a yakın türbe bulunmakta bunların cami bitişğinde olanları bakımlı halde iken 40 civarında türbenin de bakım ve onarımı gerekmektedir. Her türbe tek tek ele alınarak bakım ve temizliği planlanmış bulunmaktadır. Bu güne kadar bunlardan 15'e yakınının temizliği yapılmış bakıma ihtiyaç gösterenler de tespit edilmiştir. Bu konuda hizmeti geçen herkesi kutluyorum.

yan temizlik çalışmalarımız, İç Karaaslan Türbesi, Seyfettin Karasungur Türbesi, Turgutoğlu Türbesi, Halka Begüş Türbesi, Şeyh Osman ve Hasan Rumi Türbesi, Tacülvézir Türbesi, Emir Nureddin Türbesi, Söylemez Türbesi ve Mursaman (Hoca Cihan) Türbesi'nde devam ediyor. Temizliği yapılan bu türbelerden acil bakım ve onarım gereken durumlar olduğunda ise ilgili kurumlara iletilerek bu onarımların en kısa zamanda yapılmasını sağlamaya çalışıyoruz" dedi. Bknz: "Tarihi Türbelerde Temizlik ve Bakım Yapılıyor", Merhaba, 17 Kasım 2016.

Halit GÜLER

KALEM TUTAN ELİM, BASTON TUTMUYOR

Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurmuş: **“Mü’minler, bir vücut gibidirler. Vücudun uzuvlarından birisi rahatsız olursa diğer uzuvlar da bu yüzden humma ve uykusuzluğa tutulurlar; rahatsız olurlar.”**

Allah’ın Resülü böyle buyuruyor ve bize en azından ömrümüzün sonuna kadar işimize yarayacak, vücut yapımıza dikkat etmemizi ve itinâ göstermemizi sağlayacak bir formül vermiş oluyor.

Böylece organlar arasındaki yardımlaşma ve işbirliği hastalık konusunda da kendisini gösteriyor. Organlar arasında duyarsızlık ve bana necilik olmaz. Olması da mümkün değildir. Organlar arasındaki bu yakın ve sıcak ilgi, vücudun dirercini ve hastalıklara karşı koyma gücünü artırır. En azından hastalıkların bulaşma ve yayılma cesaretini kırar. Organlar arasındaki bu sağlam dayanışma, karşılıklı destek ve yardımlaşmadan ibret almamız ve ders çıkartmalıyız. O kadar yakınımızda cereyan eden bir olay ki ders çıkartmamamız ve ibret almamamız

mümkün değil. Büyük sözü dinlemesek bile doktor sözü dinlemeliyiz, zaten geleceğimiz ve vücudumuzun uyumlu ve ahenkli çalışmasını temin açısından dinlemek zorundayız.

Organlarımız bir makineyi oluşturan ve çalıştıran parçalar gibidir. Nasıl ki bu parçalardan birisi eksik ve yıpranmış olursa makine çalışmaz. Onun gibi vücut makinesinden de bir organ eksik veya yıpranmış olursa o da çalışmaz.

Ben, sol dizimin bulunduğu bacağımdan rahatsızım. Yürümekte ve köşe bucağ dolaşmakta zorlanıyorum. Sol bacağımın taşıdığı ağırlığı sağ bacağıma aktarmaya, en azından iki bacak arasında bölüştürmeye çalışıyorum. Sağ bacağım bu iş ve ağırlık artışına itiraz etmiyor. O itiraz etmiyor, ama ben akşam olunca yorulduğumu hissediyorum. Bu durumu bir ortopedist arkadaşıma anlattım. Dikkatle ve sabırla dinledikten sonra; yapacak bir şey yok yüzüme bakarak yaşın gereği dedi. Gerçi muayene için gittiğim doktor da aynı şeyi söylemişti. Doktor dostum söylediklerine ilâveten elime bir baston almamı da tavsiye etti. Demek ki yolda belde gördüğüm bazı kimseler, bastonu laf olsun veya çaka olsun diye ellerine almıyorlarmış. Sanki vücudun dışarıda kalmış organlarından birisi gibi baston işe yarıyor ve eksiği tamamlıyor.

Ben de doktorun tavsiyesine uyarak ve bastonluların yolda rahat yürüyüşlerini görerek elime yakışıklılarından bir baston almaya karar verdim. Böylece tahtadan, kendi ba-

caklarım kadar kullanılışlı olmasa da üçüncü bir bacak sahibi oldum. “**Baston bacak**”. “Tahta bacak”, sözünü çok duyduk. Baston bacak sözünü de ben piyasaya sürmüş oluyorum. Tahta bacaktan daha kibar değil mi? Bakarsınız bu cümlecik hüsnü kabul görür ve dedikodu piyasasında tutunur ve yerini alır...

Rahmetli babamdan hatıra kalan bastonu deneme mahiyetinde de olsa kullanmaya başlayınca anladım ki hasta bacağımanın yükünü hafifletecek üçüncü bir bacak lazımdır. Diğer organlarım gibi bacaklarımı da ustalıklı kullanmayı biliyorum. Yaradılış amacına uygun üçüncü bacak vazifesini gören bastonu da aynı ustalıklı ve kibarlıkla kullanmak gerekiyor. Baston bucağım faydalı olmuyor değil, oluyor. İlk zamanlar insan biraz zorlanıyor. Sonra zamanla alışıyor.

1985 yılı Ekim ayında Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan; dini konularda temaslarda bulunmak üzere Türkiye'yi temsilen bir heyet olarak Sovyetler Birliğine gitmiştik. Yolumuz Moskova üzerinden soydaş cumhuriyetlerden yığıtler diyarı Dağıstan'a kadar uzanmıştı. Moskova sokaklarında kar vardı, ama yolculuğun tesiriyle ve göreğimiz yerlerin sevinç ve heyecanın verdiği sıcaklıkla olsa gerek üşümüyorduk. Dağıstan'ın başkenti Mohaçkale'de bir mağazada çok güzel bastonlar görmüştük. Hüner ve emek mahsulü çok güzel bastonlar. Eşe dosta hediye etmek için sekiz on tane satın aldım. Ne bileyim ben yıllar sonra aldığım bastonlardan birinin bana da lazım olacağını ve benimle arkadaşlık yapacağını.

Nihayet ben de Dağıstan'dan getirdiğim güzel değneklerin tesiriyle baston kullanmaya başladım. Tabii ki çevremde baston kullanan yalnız ben değilim. Be-

nim

yaşımdakilerin birçoğunda baston vardı. Kimisine yakışıyor, kimisini rahat yürütüyor ve kimisine değişik bir hava veriyordu. Gençliklerinde keyifle sigara içenler şimdi bastıkları yere dikkatle basarak ve ayaklarının ucuna dikkatle bakarak baston kullanıyorlardı. Benim bastonumda Kafkas dağlarının havası, sertliği, serinliği ve rengi vardı. Aynı zamanda yapısı ve karakteri sağlamdı. Kolay kolay sahibini arkadan vurmaz, tökezletmez, çelme takmaz ve düşürmezdi. Yürekli ve önüne çıkacak engelleri aşmakta tecrübeli ve hazırlıklı idi. Eğilmesini ve bükülmesini bilmiyordu. Ne olsa yapısında veli nimeti **Şeyh Samil**'in cesareti, dürüstlüğü, azmi, zekâsı ve karakteri vardı. Sahibine bakarak ona benzemiyor, gençliğini ve dinçliğini koruyordu. Dağıstanlı ustalar yaptıkları bastonun bir gün anavatanları Türkiye'ye gideceğini nereden bilsinlerdi. Belki düşünemiyorlardı. ama nereye giderse gitsin kendilerini temsil edeceğini düşünerek ve bilerek gerekli itinâyı gösteriyorlardı.

Çoktan beri kalem tutan elim, baston tutmaya başlamıştı. Ama kalemi de bırakmamıştı. Benim elim kaleme benden fazla alışıkta. Akşam olunca kalem tutan kolumun baston tutmaktan yorulduğunu ve hattâ kol bileğimin kökünden ağrımaya başladığını hissettim. Önce kolumun neye ağrıdığına bir anlam veremedim. Kolumla her gün yaptığım işlerden farklı olarak ne yaptığımı düşünmeye başladım. Yaptığım işlerden farklı olarak baston taşıma, yürürken bastonu yardımcı olarak kullanma işi olmuştur. Bas-

Kamış kalem

ton kullanmaktan ve tutmaktan yorulan kolum, halbuki yıllarca bıkmadan, usanmadan kalem tutmuştu ve yorulmamıştı.

Yıllarca her çeşit kalemi tutmuşum ve saatlerce yazmışım. Altın uçlu kalemden tutta fildişi kaleme varıncaya kadar. Tükenmez kalemden tutta mürekkep kullanan kaleme varıncaya kadar. Yalnız **hokka ve divit** kullanmamıştım. Bizim yazmaya başladığımız dönemlerde daha çok hattatların kullandığı **kamış kalem** de yoktu. Kamış kalem olsaydı herhalde o günkü laik anlayış kullandırmazdı. Biz lâik bir ülke idik. Kamış kalemin geçmişi karanlık ve maarifteki sicili bozduktu. Çünkü o tür kalemler daha çok Osmanlıca yazıda kullanılmıştır. Halbuki cumhuriyet Türkiye'sinde Osmanlıca okuyup yazmak yasaktı. Belki kamış kalemle lâtın harflerini de yazmak mümkündü. Ne olur olmaz, dikkatli olmak gerekirdi. Huylu huyundan vazgeçmez korkusuyla kamışın kökünü kurutmak istiyorlardı. Nasıl ki; uyuşturucu imalatında kullanılıyor dişe haşhaş ekimiyle mücadele ediliyordu. Onun gibi. Kamış ekimiyle ilgili böyle bir yasak ve mücadele yoktu. Halbuki olmalıydı. Neyde kamıştan yapıldığı için neyle yazı arasında bir münasebet kurulur ve ruh birliği sağlanır diye kamıştan pek hoşlanılmıyordu.

Ben, küçük yaşlardan beri ne ile olursa olsun yazmayı çok severim. O kadar ki yazı yazmaktan usanmadım ve yorulmadım. Yazının içerik olarak her türünü denedim. İyi bir roman okuyucusu olduğum için haddimi aşarak roman

yazmayı bile denedim, ama beceremedim. Şiir türünde M. Akif Ersoy, N. Fazıl Kısakürek, A. Nihat Asya, O. Şaik Gökyay, Niyazi Gençosmanoğlu gibi ünlü edip ve şairleri okuyunca ve tanıyınca ben bunlar gibi olamam diye şiir yazmaktan ve şairlik taslamaktan vazgeçtim. Ben daha çok hatırat türünde mesleki yazılar yazdım.

Bu kadar çok severek yazı yazmaya alışık ve antrenmanlı olan kolum yazı yazmaktan yorulmadı, ama baston tutmaktan ve taşımaktan yoruldu. Kolum yoruldu diye yazı yazmaktan vazgeçmediğim gibi kolum yoruldu diye baston taşımaktan da vazgeçecek değilim.

Yaz yaz konular bitmiyor ve problemler çözülmüyor diye kalemi bırakamam. Yürü yürü yollar bitmiyor, bacağım düzelmiyor, kolum ağrıyor ve rahatsızlık devam ediyor bastonun da bir faydası olmuyor diye bastonu da bırakamam. Birisine ziÜimin, diğerine de ayağımın ihtiyacı var. Ben onları bıraksam bile onlar beni bırakmaz ki. Çünkü; onlar bensiz ben de onlarsız olamam.

Hz. Musa'nın asası nasıl kendisini günlerce taşıyanı mahcup etmedi ve yolda bırakmadı, nice problemleri çözmesine yardımcı oldu, İnşallah benim bastonumda beni mahcup etmez ve yarı yolda bırakmaz.

Bacağım düzelince, yani bastona ihtiyacım kalmayınca bastonu kaldırıp atanlardan da olmak istemem. Baston ondan sonra da benim dostum ve destekçim olmaya devam edecektir. O vakte kadar ben onu tanıyacağım, o da beni tanıyacaktır. Zamanla birbirimize alışmış ve güvenmiş olacağız. Güvenilmeyen bastona dayanılmaz.

İbrahimzade Hacı Mehmet Ceylan
(1898-1986)'ın bastonu, 20. yüzyılın ikinci çeyreği

KONYA'DA FAALİYET GÖSTEREN FOTOĞRAF SANATI KURUMLARI

Ahmet KUŞ

Bu yazıyla günümüzde Konya'da fotoğraf sanatıyla ilgili faaliyet gösteren kurumlar hakkında bilgi vermeye çalışacağız. Konya'da ilk fotoğrafhane 1895 yılında açılrsa da amatör fotoğrafçılık yani sanat fotoğrafçılığının tarihi pek eskilere gitmez. Konya'nın ilk fotoğraf stüdyosu **Garabet Kirkor Solakyan**⁽¹⁾ adlı bir gayrimüslim tarafından açılmıştır. Bu tarihten önce de seyyahlar tarafından şehrin fotoğrafları çekilmiştir fakat ilk fotoğrafhanenin açılışını Konya'da fotoğrafçılık tarihi açısından bir milat olarak kabul edebiliriz. Daha sonra açılan fotoğrafhanelerle birlikte hatıra fotoğrafçılığı gelişse de amatör anlamda yani sanat fotoğrafı anlamında uzun yıllar herhangi bir gelişme kaydedilmemiştir. O yıllarda henüz yeni bir icat olan fotoğrafın dünyada bir sanat dalı olarak kabul edilmesi de bir hayli zaman almıştır.

1932-1951 yılları arasında **Konya Halkevi** tarafından düzenlenen sergi ve yarışmaları Konya'da sanat fotoğrafçılığının başlangıcı olarak kabul edebiliriz. Fotoğraf sanatındaki gelişmenin uzun zaman almasının en önemli sebeplerinden birisi de o tarihlerde fotoğraf makineleri-

nin çok yaygın olmaması, film, kâğıt ve kimyasal gibi fotoğraf malzemelerinin çok zor temin edilmesidir. Fotoğrafın icat edildiği yıllarda fotoğraf makineleri çok büyük ve taşınması zor aletlerdi. Kompakt diye tabir edilen

Garabet Kirkor Solakyan (oturan) ve
Hasan Behçet (1886-1958)

(1) Haşim Karpuz, "Solakyan, Garabet Kirkor", Konya Ansiklopedisi, C. 8, s. 131, 132; Haşim Karpuz, "Solakyan Fotoğrafhanesi", Konya Ansiklopedisi, C. 8, s. 131.

küçük fotoğraf makinelerinin seri olarak üretilmesinden sonra fotoğrafçılık tüm dünyada yaygın bir uğraş halini almıştır. 35 mm diye tabir edilen 36'lık siyah-beyaz film kullanan kompakt fotoğraf makinelerinin seri olarak üretilmesi fotoğrafçılık tarihinde büyük bir devrimdir. Bu makinelerle birlikte fotoğraf geniş kitlelere ulaşmıştır. Seri halde üretilen ilk kompakt fotoğraf makineleri metal olmasına rağmen hafif, taşınması kolay ve fonksiyonel aletlerdi.

Konya Halkevi'nin faaliyetlerinden sonra uzun yıllar kurum anlamında fotoğraf sanatıyla ilgili kayda değer bir girişim olmamıştır. Şehirdeki fotoğraf stüdyosu sayısının artmasıyla birlikte kanun gereği **Fotoğrafçılar Odası** kurulmuştur. Bu oda bir meslek kuruluşu olduğu için fotoğraf sanatıyla ilgili bir faaliyette bulunmamıştır. Sadece üyelerinden aidat toplamış ve fotoğrafçılık hakkında herhangi bir kurs dahi düzenlememiştir. Dolayısıyla bir esnaf kuruluşu olan Konya Fotoğrafçılar Odası araştırmamızın kapsamı dışındadır. Zaten 7 Haziran 2005 tarihinde kabul edilen 5362 Nolu Esnaf ve

Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'na göre yeterli üye sayısına sahip olmadığı için oda kapatılmıştır. Şu anda gelir vergisi mükellefi olan fotoğrafçılar, **Konya Kitap, Kırtasiye, Fotokopi ve Matbaacılar Odası**'na, şirket olarak faaliyet gösteren fotoğrafçılar ise Konya Ticaret Odası'na üye olmak zorundadır.

1980'li yılların sonunda fotoğraf teknolojisindeki yeniliklerin hızlı bir şekilde ülkemize getirilmesiyle birlikte genel anlamda fotoğraf sektörü inanılmaz bir taleple karşı karşıya kalmıştır. Özellikle renkli film teknolojilerinin ve ucuz kompakt fotoğraf makinelerinin yaygınlaşmasıyla birlikte adeta fotoğraf makinesinin girmediği ev kalmamıştır. Film ve kâğıt yıkama işinin kolaylaşmasıyla birlikte renkli fotoğraf baskısında da ciddi bir artış olmuştur. Film banyo ve baskı işlerindeki otomasyon hem amatör düzeyde hem de profesyonel anlamda fotoğrafçılığa olan ilgiyi olağanüstü bir şekilde arttırmıştır. Fotoğrafın altın yılları diyebileceğimiz bu dönem dijital fotoğraf makinelerinin yaygınlaşmasına kadar devam etmiştir. Dijital fotoğraf makineleri her ne kadar

Soldan sağa; Zeliha Ertunç, Reha Bilir, Mine Ertuğrul, Tolga Özdemir, Ufuk İşleker, Derviş Özcan, Yavuz Yaman, Levent Ural, Ali Düz, Şadiye Yılmaz Bilir. Oturanlar; Abdullah Apan, Salim Şimşek.

çok fonksiyonel olsa da bu kolaylık yıllık fotoğraf kâğıdı tüketimine pek fazla katkı sağlamamıştır. Dijital fotoğraf makineleriyle çekilen fotoğraf sayısı artsa da bu artış basılan fotoğraf sayısına yansımamıştır.

Konya'da amatör fotoğrafçılık, fotoğraf sanatı derneklerinin kurulmasıyla gelişmeye başlamıştır. Dernekler kurulmadan önce şahsi olarak fotoğraf sanatıyla uğraşanlar olsa da bu çabalar kurumsal olmadığı için pek fazla dikkat çekmemiştir. Şehrimizde ilk kurulan fotoğraf sanatı derneği **Konya Fotoğraf Amatörleri Derneği**'dir. KONFAD'ın 1996 yılında kurulmasıyla birlikte Konya'da fotoğraf sanatına olan ilgi de artmaya başlamıştır. **KONFAD**'ı daha sonra diğer dernekler takip etmiş ve yapılan çalışmalar neticesinde fotoğraf sanatıyla uğraşan önemli bir kitle oluşmuştur. Bu arada Halk Eğitim Merkezleri, **KOMEK** ve üniversitelerin ilgili bölümlerinde de fotoğraf kursları düzenlenmiştir. Bu kursların da Konya'daki fotoğraf sanatının gelişimine katkısı olmuştur. Şimdi kuruluş sırasıyla şehrimizde

faaliyet gösteren fotoğraf sanatı kurumlarıyla ilgili bilgilere yer verelim.

KONYA FOTOĞRAF AMATÖRLERİ DERNEĞİ

KONFAD, şehrimizde kurulan ilk fotoğraf sanatı derneğidir. 9 Şubat 1996 tarihinde Turgay Kaytancı öncülüğünde Mustafa Yel, Zeki Oğuz, Mustafa Örnek, Arif Solmaz, Atakan Özel ve M. Turgay Bilge tarafından kurulmuştur. Derneğin ilk olağan genel kurulu 1 Haziran 1996 tarihinde yapılmış ve Turgay Kaytancı yönetim kurulu başkanı seçilmiştir.⁽²⁾ Fotoğraf severler ve sanatçıları bir araya getirmek, fotoğraf sergileri açmak, fotoğraf sanatının yaygınlaşması ve gelişmesi için kurslar düzenlemek, Konya'daki kültür, tarih, tabiat, folklor ve turizm güzelliklerini fotoğraflarla belgeleyerek yurt içinde ve dışında tanıtmak derneğin amaçlarından bazılarıdır. Dernek üyelerinin eserlerinden oluşan ilk karma fotoğraf sergisi

(2) Muammer Ulutürk, "Konya Fotoğraf Amatörleri Derneği", Konya Ansiklopedisi, C. 9, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Konya 2015, s. 323-324.

27 Mayıs 1996 tarihinde Konya İl Halk Kütüphanesi'nde açılmıştır. Bu sergiden sonra derneğin faaliyetleri fotoğraf eğitim seminerleri, dia gösterileri, fotoğraf okumaları, geziler, üyelere yönelik aylık fotoğraf yarışmalarıyla devam etmiştir. Turgay Kaytan'dan sonra Latif Çağır, M. Turgay Bilge, Metin Berk, Şemsettin Özsaydam, Cahit Sağlık, H. Murat Erkek, Hacer Türktemiz başkanlık yapmıştır. Dernek hâlen İhsaniye Mah., Sultan Cem Cad., 1. Form Ap. No: 1/18 adresinde faaliyetlerine devam etmektedir.

AKŞEHİR FOTOĞRAF AMATÖRLERİ DERNEĞİ

Derneğin temelleri ilk olarak dönemin Akşehir belediye başkanının verdiği destekle Celil Geçer, Emre Kaytan, Erdem İliç, Özgün Öktem, Barış Özus, Emre Gürdal ve arkadaşlarından oluşan bir grup genç tarafından atılmıştır. İlk başta Belediye Fotoğraf Grubu adıyla hal binasının üst katında bir büroda faaliyetlerine başlayan grup daha sonra dernekleşme çalışmalarına başlamıştır. 2005 yılında Konya'nın Akşehir ilçesinde Ahmet Aytaç, A. Kamil Özus, Celil Geçer, Serkan Avcıoğlu, Mustafa Şenkon, Ö. Faruk Türkan ve Özkan Dayıoğlu tarafından Akşehir Fotoğraf İlgilileri Derneği (AKFİD) adıyla kurulmuştur.⁽³⁾ Reha Bilir, İsa Çelik ve Mustafa Baloğlu derneğin onursal üyeleridir. Derneğin adı Haziran 2012 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurulda alınan kararla Akşehir Fotoğraf Amatörleri Derneği (AKFAD) olarak değiştirilmiştir. Akşe-

hir'de fotoğraf sanatının gelişmesi için çalışmalarına devam eden AKFAD'ın başkanı hâlen Berna Büyükerdem'dir. A. Kamil Özus, Cafer Barış, Yusuf Kezer ve Celil Geçer ise yönetim kurulu üyeleridir. 57. Uluslararası Nasreddin Hoca Anma ve Mizah Günleri kapsamında 2016 yılında düzenlenen 6. Uluslararası AKFAD-Akşehir Belediyesi Fotoğraf Yarışması derneğin desteğiyle yapılmıştır. Dernek Selçuk Mah., Yeni Belediye Binası, K.4 Akşehir adresinde faaliyetlerine devam etmektedir.

SELÇUKLU FOTOĞRAF SANATI DERNEĞİ

Selçuklu Fotoğraf Sanatı Derneği (FOTOSEL) 2007 yılında Reha Bilir önderliğinde Baykal Tülek, Osman Ermişler, Serpil Özbek, Öznur Cin, Fadim Akça, Sernur Bağcı, Kürşat Azılıoğlu ve Murat Öztürk tarafından kurulmuştur.⁽⁴⁾ İlk etapta Konya Fotoğraf Amatörleri Derneği'nden ayrılan fotoğrafçılardan oluşan derneğe sonraki yıllarda fotoğraf sanatına ilgi duyan yeni üyeler de katılmıştır. İlk başkanı Reha Bilir olan dernekte daha sonra Osman Ermişler başkan olarak görev yapmıştır. Geziler, temel eğitim seminerleri, fotoğraf okuma ve değerlendirme programları, fotoğraf gösterileri, sergiler, yarışmalar, foto maratonlar ve fotoğraf sohbetleri derneğin düzenlediği etkinliklerden bazılarıdır. Derneğin amacı internet sitesinde yer alan şu sözlerle ifade edilmiştir; "Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubad, tüm Anadolu'ya hükmettiği yıllarda, Avru-

(3) Haşim Karpuz, Konya Fotoğraf Tarihi, Selçuklu Belediyesi Yayınları, Konya 2008, s. 99.

(4) Haşim Karpuz, Konya Fotoğraf Tarihi, Selçuklu Belediyesi Yayınları, Konya 2008, s. 99.

pa'nın en önemli sanatçıları büyük paralar ödeyerek hükümdarlığına davet etmiş, sanatı ülkesinde yaygınlaştırmaları için sanatçılara her türlü kolaylığı sağlamış. Selçuklu döneminden beri, sanatın bu kadar önem verildiği bu kentte, fotoğraf sanatına gönül veren fotoğraf sevdalıları olarak, bizlere de çok önemli görevler düştüğünün bilincindeyiz. Selçuklu topraklarındaki sanatın izlerini, bugünün Konya'sında araştırıp, çağdaş teknoloji ve çağdaş sanat anlayışı ile geliştirip, geleceğin sanat kentinde yaşayacak nesillere, sanat tutkusunu aşılama ve aktarabilmek için bir aradayız.”⁽⁵⁾ Derneğin şu andaki başkanı Sernur Bağcı'dır. FOTOSEL Sahip Ata Mah., Mimar Muzaffer Cad., Sema Ap., Kat 1 Meram adresinde faaliyetlerine devam etmektedir.

ANADOLU FOTOĞRAF VE SİNEMA AMATÖRLERİ DERNEĞİ

Konya Ereğli'de yaşayan amatör fotoğrafçıların bir araya gelme çabası 2009 yılında başlamıştır. Dershanelerde, sürücü kurslarında yapılan toplantılar sonucunda dernek kurma kararı alınmıştır. Anadolu Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (ANFODER) 2010 yılında Soner Sandıkçı'nın başkanlığında Memduh Ekici, Recep Türk, Tamer Gümüş, Erol Öztürk, Yavuz Görür ve Yaşar Yarimoğlu tarafından Konya'nın Ereğli ilçesinde kurulmuştur. Yapılan olağan genel kurulda birinci dönem dernek başkanlığına Memduh Ekici seçilmiştir. İki

yıl sonra yapılan genel kurulda M. Tolga Peker, üçüncü dönem olağan genel kurulunda ise Ali Korucu başkan olarak seçilmiştir. Ali Korucu'nun mazeretinden dolayı görevden ayrılmasıyla birlikte yerine asıl ve yedek üyeler arasında yeniden yapılan görev dağılımı ile Yavuz Görür başkan seçilmiştir.⁽⁶⁾ Dernek öncelikli olarak Ereğli bölgesinde yaşayan ve fotoğrafa gönül veren insanlara fotoğrafı sevdirmek ve onlarla birlikte bölgenin güzelliklerini fotoğraflayarak sergiler ve dia gösterileri aracılığıyla tanıtım yapmayı amaçlamıştır. Ereğli'yi tanıtmaya yönelik belgesel ve kısa filmler çekmek de derneğin amaçlarından birisidir. Ocak 2016 tarihinde yapılan olağan genel kurulda derneğin yönetim kuruluna Tamer Gümüş, Yavuz Görür, İbrahim Pekpostalcı, Metin Tırpan ve Süleyman Öksüz seçilmiştir.⁽⁷⁾ ANFODER'de başkanlık görevini hâlen Tamer Gümüş yürütmektedir.

ULUSLARARASI FOTOĞRAF SANATI DERNEĞİ

15 Temmuz 2011 tarihinde Reha Bilir, Şadiye Yılmaz, Hasan Hüseyin Ünal, Celil Ayrancı, Vey-

(5) <http://www.fotosel.org/kim.htm?current=two>, 30 Eylül 2016, 18.16.

(6) "Anfoder Tarihçe", Anfoder, Sayı 3, Konya Mart 2014, s. 2.

(7) "Anfoder'de Gümüş Dönemi Başladı", Ereğli Güneş, 15 Ocak 2016.

sel Baş, Mustafa Büyükkafalı ve Erdal Erdoğan tarafından kurulan dernek Sille Sanat Sarayı bünyesinde faaliyet göstermektedir. Derneğin yönetim kurulu başkanı Reha Bilir'dir. Dernek, fotoğraf sanatının Konya'da gelişimine katkıda bulunmak ve Türk fotoğrafını uluslararası platformlarda temsil etmek amacıyla kurulmuştur. UFSD hâlen faaliyetlerine Sille Sanat Sarayı ile aynı binada Subaşı Mah., M. Çankaya Sok., Sille / Selçuklu adresinde devam etmektedir.

SİLLE SANAT SARAYI

Reha Bilir⁽⁸⁾ tarafından Konya'nın Sille Mahallesi'nde kurulan Sille Sanat Sarayı (SSS) fotoğraf sanatı ağırlıklı çalışmalar yapan bir sanat topluluğudur. Sille Sanat Sarayı'nın açılışı 19 Eylül 2011 tarihinde yapılmıştır. Topluluğun ülkemizin farklı şehirlerinden ve yabancı ülke vatandaşlarından oluşan 240 civarında üyesi bulunmaktadır. Ulusal, uluslararası, üyeler arası ve kursiyerlere yönelik fotoğraf yarışmaları, ülkeler arası fotoğraf değişim programları, fotoğraf sergileri, foto maratonlar, fotoğraf günleri ve Sille Fotoğraf Festivali, Sille Sanat Sarayı bünyesinde düzenlenen etkinliklerden bazılarıdır. Restore edilen iki katlı geleneksel Sille evinde faaliyet gösteren topluluk binayı Uluslararası Fotoğraf Sanatı Derneği ile ortaklaşa kullanmaktadır. Zaten her iki kurumun başkanı ve binanın sahibi de Reha Bilir'dir. Binanın birinci katı sergi salonu olarak kullanılmaktadır. Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu'nun (FIAP) dünyadaki beş ofisinden biri olarak çalışan Sille Sanat Sarayı, FIAP'a

doğrudan bağlı ILFIAP topluluk statüsündedir. Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından 2016 yılında onuncusu düzenlenen uluslararası fotoğraf yarışması da Sille Sanat Sarayı'nın katkılarıyla yapılmıştır.

ANADOLU SELÇUKLU FOTOĞRAF DERNEĞİ

Kısa adı ASFOD olan dernek şehrimizin en genç fotoğraf derneğidir. Anadolu Selçuklu Fotoğraf Derneği, 18 Mart 2016 tarihinde Mustafa Binol önderliğinde Mustafa Akgün, Abdullah Atıl, Galip Türkmen, Murat İplikçier, Ebubekir Binol ve Raziye Çürük tarafından kurulmuştur. Derneğin İhsaniye Mah., Hazırol Sok., Ünal İş Merkezi, No: 5/405 Selçuklu adresinde bulunan binası 23 Nisan 2016 tarihinde düzenlenen bir törenle açılmıştır.⁽⁹⁾ Üç yıldan beri KOMEK kurslarında fotoğrafçılık dersi anlatan Mustafa Binol hâlen dernekte başkanlık görevini yürütmektedir. Derneğin altyapısı KOMEK kurslarında oluşmuştur. ASFOD'un öncelikli amacı Anadolu Selçuklu Devleti'nden günümüze intikal eden kültür varlıklarını belgelemek ve gelecek nesillere aktarmaktır. Bunun yanı sıra Anadolu coğrafyasındaki tüm tarih ve kültür varlıklarının fotoğraflanması ve tanıtımı derneğin amaçları arasındadır. "Işığın Yeni Yüzü Olmak" sloganıyla yola çıkan derneğin en hassas olduğu konu ise Türkiye Cumhuriyeti esasları ve Türk milletinin çıkarlarına bağlı kalmaktır. Fotoğraf gösterileri, tarih ve doğa gezileri, yarışmalar, fotoğraf kursları, sergiler ve foto maratonlar derneğin faaliyetlerinden bazılarıdır.

(8) Ahmet Kuş, "Bilir, Reha", Konya Ansiklopedisi, C. 2, s. 140,141.

(9) <http://www.asfod.com/hakkimizda/>, 2 Ekim 2016, 16.17.

DOĞUMUNUN 85. YILINDA
**KONYALI HAYIRSEVER
İŞADAMI NAZİF YARDIMCI**
(1931-2005)

Av. Serdar
CEYLAN

Konya'da Tekke Mahallesi'nde Ocak 1931 tarihinde doğdu. Babası Avukat Mehmet Tevfik Efendi ile Sıdıka Hanım'ın oğlu müteahhit **Atif Yardımcı** (1321 / 1905 - 1982)'dir. Annesi Muhammed Zeynelâbidin Efendi (1866-1940)⁽¹⁾ ile Ruveyde Hanım'ın kızı **Kadriye Hanım** (1324 / 1908 - 2001)'dir.⁽²⁾

Dr. Bahaddin Yardımcı (1928-1994)⁽³⁾ ve Sıdıka Güngör (Öncü) (1936)⁽⁴⁾ isimli iki kardeşi vardır. Amcası diş hekimi Muzaffer Hamit Bey (1896-1934)'dir.⁽⁵⁾

Annesi Kadriye Hanım (1324/1908 -2001), anne tarafından Hz. Mevlana ve Şeyh Ahmet Efendi'nin⁽⁶⁾, baba tarafından Bozkırlı Şeyh Muhammed Kudsi Efendi'nin (Memiş Efendi) (1784-1853) ahfadındandır. Kadriye Hanım'ın annesi; Şeyh Ahmet Efendi'nin torunlarından Hacı Mustafa Hakkı Efendi'nin oğlu Seyit Mehmet Rıza Efendi (1258-1321/1906) ile Zeliha Hanım'ın (1281-1324/1908) kızı Ruveyde Hanım'dır. Kadriye Hanım'ın babası; Bozkırlı Şeyh Muhammed Kudsi Efendi (Memiş Efendi) (1784-1853)'nin oğlu Muhammed Bahaüd-

din Efendi'nin (1831-1906) oğlu Muhammed Zeynelâbidin Efendi (1866-1940)'dir.

Babası Atif Yardımcı (1321 / 1905 -1982)'nin annesi Nakıpoğullarından Saatçi Nazif Bey'in⁽⁷⁾ kızı Sıdıka Hanım, babası ise Kadı Akif Ağazade ile Emine Hanım'ın oğlu **Avukat Mehmet Tevfik Efendi** (1874-1936)'dir⁽⁸⁾. Avukat Tevfik Efendi, Konya Belediyesi Su Komisyonu Reisliği de yapmış olan, çevresinde sayılan sözü geçen bir şahsiyettir.⁽⁹⁾

Nazif Yardımcı, ilkokulu **Çukur Mektep**'de (Mahmut Şevket Paşa İlkokulu) tamamladı. Erkek Sanat Ens-

(7) Konya'da Saatçi olarak bilinen pek çok tanınmış şahsiyet vardır. Örneğin; Nuri Efendizade Saatçi Rifat Efendi, Konya Ticaret-i Umumiye Türk Anonim Şirketi'nin 26 Kasım 1916 tarihinde kurucularındandır. Bknz: Ahmet, Atalay, Mesrutiyetten Cumhuriyete Konya'da Kurulan Millî Şirketler ve Millî Bankalar, Çizgi Kitabevi Yayınları, Haziran 2011, s. 136. Nuri oğlu Rifat Saatçi (1869-1936), TBMM I. Dönem Konya Milletvekilidir. Ayrıca Nuri Efendizade Muhittin Paşa, Eski Konya Milletvekillerinden Seydişehirli Nuri Efendizade Mehmet Emin Bey ile birlikte Konya Ahali Bankası Türk Anonim Şirketi'nin kurucularındandır.

(8) Mehmet Ali Uz, "Avukat Tevfik Efendi", Konya Ansiklopedisi, C. 1, s. 351, 352.

(9) İstanbul'dan Akseki'ye Kadı olarak atanan Akif Ağazade'nin oğlu Dava Vekili (Avukat) Mehmet Tevfik Efendi (1874-1935), Çelebililerden Rasime (Rahime) Hanım ile evlendi. Oğulları Muzaffer Hamid, 1,5-2 yaşlarında iken annesi genç yaşta vefat etmiş, Mehmet Tevfik Efendi, Nakıpoğullarından Saatçi Nazif Bey'in kızı Sıdıka Hanım ile evlenmiştir. Mehmet Tevfik Efendi'nin bu evliliğinden de Ayşe Seçilmiş (1889-1963), Fatma Yolal (1904-1980), Atif Yardımcı (1321-1982) ve Rasime Ketencioğlu (1907-1979) isimli çocukları olmuştur. (Ayşe Seçilmiş, Hacı Memiş ile Hafize oğlu Mustafa Seçilmiş (1896-1955) evlenmiştir.) Ailesi, babasının mesleğinden dolayı "Avukatlar" olarak tanınmıştır. Avukat Tevfik Efendi'nin ilk eşi, Muharremoğulları (Muharremzade)'ndandır. Muharremoğullarından intikal eden (Tevfik oğlu Muzaffer'in vefatıyla kızları Hatice ve Rasime (v.1311) intikal etmiş, Rasime'nin de vefatıyla ev Av. Tevfik Efendi ve oğlu Muzaffer Hamid'e geçmiştir. Meram, Ayanbey, Cirit Sokak'da yer alan tarihi tescilli konak halen ailenin mülkiyetindedir. Muharremzade Hacı Ahmet Efendi, 1301/1883-4 yılında Konya'da "Komisyon-ı Mahsus" üyesidir. Bknz.: 1301 H. Konya Vilayet Salnamesi - 17- Eylül 2013, s. 29.

(1) Mehmet Ali Uz, "Muhammed Zeynelâbidin Efendi (1866-1940)", Konya Alimleri ve Velileri, s. 366, 367.

(2) Yardımcı Ailesi; Aziziye (eski kayıtlarda Piri Mehmet Paşa) Mahallesi, 151. Cilt, 564. Hane'de nüfusa kayıtlıdır.

(3) Cemile Hanım (v. 1998) ile evlendi. M. Atif (1969) ve Murat isimli iki oğlu vardır. M.Atif Yardımcı'nın Cemile Su isimli bir kızı vardır.

(4) Güngör Yardımcı, Memiş Efendi'nin kızı Ayşe Hanım ile Zahreddin Efendi'nin oğlu Talat Öncü ile Bedriye Hanım'ın oğlu Zühdü Öncü ile evlenmiştir. G. Kadriye (Karamollaçoğlu), Abidin ve Bedriye isimli çocukları vardır. Ayrıca bknz.: Uz, s. 370.

(5) Abdullah Aydoğmuş, "Konyalı Şair Yazar Muzaffer Hamid'e Dair (1896-1934)", Akademik Sayfalar, 8 Temmuz 2015, C. 15, S. 21, s. 329-334.

(6) Sami Ağaoğlu, "Şeyh Ahmet Efendi", Konya Ansiklopedisi, C. 8, s. 230,231.

Atif Yardımcı (1905-1982)

titüsü'nden ve **Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi**'nden 1956 yılında mezun oldu.

Mezuniyetinden sonra Amerikan firması olan ve çelik silo inşaatlarını yapan Reymond Şirketi'nde⁽¹⁰⁾ çalıştı. Karabük Belediyesi İmar ve Fen İşleri Müdürlüğü ve başkan yardımcılığı görevlerinde bulundu. 1960 yılında yedek subaylık döneminde, Mamak Er Eğitim Tesisleri inşaatını yürüttü. Askerlik sonrasında, Konya Valisi Rebii Karatekin'in (1906-1983)⁽¹¹⁾ döneminde⁽¹²⁾ **Konya Belediyesi İmar ve Fen İşleri Müdürü** ve başkan yardımcısı olarak çalıştı.

Muhittin Güzelkılıç (1918-1993)'in⁽¹³⁾ Konya Ticaret ve Sanayi Odası başkanlığı döneminde, başkan yardımcısı olarak görev aldı.

1961 yılından itibaren şantiye şefi ve şantiye müdürlükleri yaptı. Bugünkü **Yardımcı Holding A.Ş.**'nin başlangıcı sayılan şahıs firmasını Haziran 1961 yılında Konya'da kurdu. İş yaşamı boyunca hem şahıs firması

Nazif Yardımcı (1931-2005)

olarak, hem de sahip olduğu şirketleriyle Bayındırlık Bakanlığı'nın, İller Bankası'nın, Emlak Bankası'nın, TOKİ'nin en büyük müteahhitlerinden oldu. 1991 yılında Yardımcı Pazarlama A. Ş. ve Yardımcı İnşaat A. Ş. şirketlerini kurdu. 1992 yılında yapılan organizasyon çalışmasında bu şirketlere Yardımcı Beton A. Ş. de eklenerek Yardımcı Holding A. Ş. çatısı altında birleştirildi. Yardımcı İnşaat A. Ş.'nin faaliyetleri altında devam eden prefabrik üretimi 1994 yılından sonra Yardımcı Prefabrik A. Ş. olarak holdinge bağlandı ve prefabrik pazarındaki yerini aldı.

Nazif Yardımcı sosyal sorumluluklarının bilinciyle toplum yararına olacak organizasyonlarda öncü ve kurucu olmuştur. Bunlardan bazıları Marmara Güç Birliği Holding, Çumra Kâğıt Sanayi, Konsantaş, Konaltaş A. Ş. ve Kondogaz Konya Doğal Gaz Dağıtım A. Ş. şirketleridir. Ayrıca Kocaeli İşadamları Derneği, Kocaeli Üniversitesi Vakfı, Türkiye İnşaat Sanayicileri Derneği'nde görev almıştır.

Gençlik yıllarda Kızılay Derneği Gençlik Kolları Başkanlığı görevini de üstlenmiştir. Konya Valisi Rebii Karatekin'in (1906-1983) döneminde, Meramı Yaşatma ve Güzelleştirme Derneği'ni kurarak, Vali Konağı arkasındaki Meram Ortaokulu'nun yapı-

(10) 1922 yılında kurulan "The Raymond Corporation" için bkznz. <https://www.raymondcorp.com/history>

(11) Mehmet Ali Uz, "Rebii Karatekin", Konya Ansiklopedisi, C. 5, s. 120.

(12) Rebii Karatekin, 1960-1964 yılları arasında Konya Valiliği yapmış ve 3 Kasım 1960 ile 23 Kasım 1963 tarihleri arasında da Konya Belediye Başkanlığına vekâlet etmiştir.

(13) Bekir Şahin, "Güzelkılıç, Muhittin", Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 70.

Ayaktakiler, Ahmet Muhtar - Pınar Gün, Tevâk Yardımcı, Mine -Oral Ekdal, Oturanlar, Saime Yardımcı, Ali Ekdal, Osman Gün, Naz Gün ve Nazif Yardımcı.

mına öncülük etti. Konya Vali Konağı'nın arsasından ifraz edilen, 5644 metrekaare alana sahip olan Meram Ortaokulu, 1964 yılında eğitim ve öğretime başlamıştır⁽¹⁴⁾. Vefatından bir yıl öncesine kadar, Konya Bozkırlılar Derneği'nin⁽¹⁵⁾ başkanlığını yaptı.

Yapmış olduğu işler arasında; İzmit Yahya Kaptan'da 1384 konut, İstanbul Halkalı'da 382 konut, Gebze 1 ve 2. Etaplarda 560 ve 392 konut, Er-yaman 3. Ve 4. Eapta 420 ve 496 konut, Mersin'de Dünya Bankası destekli Batı Pompa İstasyonu, İzmit ve Nizip Kanalizasyon İnşaatları, Karaman, Tire İçme Suyu İnşaatları yer almaktadır.

AİLESİ

Vecihi ve Zehra Dünder kızı Halime Sadiye Hanım (1921) ile Ekrem Gezen⁽¹⁶⁾ (1914-1998)'in (Seyyarların) kızı **Saime Hanım**⁽¹⁷⁾ ile 1961 yılında evlendi. Sıdıka Pınar (1962),

(14) Meram Ortaokulu, 1997 yılına ilköğretim okulu olarak hizmet vermeye devam etmiş ve bu tarihten itibaren ismi Meram İlköğretim Okulu olarak değişmiştir. 10.07.2005 tarihinde imzalanan protokol ile Mehmet KATIRCI isimli bir hayırsever veli tarafından 8 derslikten oluşan ek binanın yapımı da tamamlanarak, 17.12.2006 tarihinde hizmete açılmıştır. Bu tarihten itibaren okulun ismi Meram Mehmet Katırcı İlköğretim Okulu olarak değişmiş ve bu adla eğitim öğretime devam etmektedir.

(15) Mustafa Yılmaz, "Bozkır, Dernek ve Vakıflar", Konya Ansiklopedisi, C. 2, s. 175.

(16) Tatar Ağası İsmail Hakkı Bey ile Nazife Hanım'ın oğlu Ekrem Gezen, 1998 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na defnedilmiştir.

(17) Serdar Ceylan, "Yardımcı, Saime", Konya Ansiklopedisi, C. 9, s. 90.

Mine (1965) ve Mehmet Tefvik (1977) isimli üç çocukları oldu.

Kızı **Sıdıka Pınar Yardımcı Gün**, Canan ile Dr. Niyazi Gün'ün oğlu Büyükelçi Ahmet Muhtar Gün ile evlenmiş, Naz (1991) ve Osman (1994) isimli çocukları olmuştur.

Diğer kızı **Mine Yardımcı Ekdal** ise İstanbullu Dr. Müfit Ekdal (1918-2014)'in⁽¹⁸⁾ oğlu Oral Ekdal ile evlenmiş, Ali (1999) ve Kerem (2004) isimli iki oğulları olmuştur.

Oğulları **Mehmet Tefvik Yardımcı**, Semra Hanım ile Dr. İbrahim Cantekinler'in kızı Ceyda Cantekinler ile evlenmiş, Defne ve Arda isimli iki çocukları olmuştur.

VEFATI VE HAKKINDA YAZILANLAR

Nazif Yardımcı, 12 Kasım 2005 tarihinde Konya'da vefat etti, 13 Kasım 2015 tarihinde Sultan Selim Camii'nde kılınan ikinci namazını müteakip, Konya Üçler Mezarlığı'na (165 ada, 224 parsel) defnedildi.

Yeni Konya gazetesi 13 Kasım 2005 tarihinde "**Konya, Beyefendisini Kaybetti**" başlıklı haberinde, gazetenin ilk sayfasında şu ifadeler yer vermiştir.⁽¹⁹⁾

"Yardımcı Betonun sahibi, Konya'nın tanınmış ve hayırsever işadamlarından

(18) Müfit Ekdal, Tanıdığım İnsanlar, Yaşadığım Olaylar, Destek Yayınevi, İstanbul 2009.

(19) Anonim, "Konya, Beyefendisini Kaybetti", Yeni Meram, 13 Kasım 2005, s. 1.

Nazif yardımcı son yolculuğuna uğurlandı. Geçirdiği kalp rahatsızlığı sonucu 3 haftadır Meram Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yoğun bakımda Yardımcı, dün sabah yaşamını yitirdi. Sultan Selim Camii'nde kılınan ikinci namazının ardından toprağa verilen merhuma Allahtan rahmet, yakınlarına da başsağlığı diliyoruz”, haberin devamında 15. sayfada ise;

“Konya, bir değerini daha kaybetti. ... Nazif Yardımcı'nın cenaze namazına Konya Valisi Ahmet Kayhan, CHP Konya Milletvekili Atilla Kart, AK Parti Konya Milletvekili Hasan Angı, Selçuklu Belediye Başkanı Adem Esen, Selçuk Üniversitesi Rektörü Süleyman Okudan ve çok sayıda vatandaş katıldı. 1931 Konya doğumlu olan Nazif yardımcı, ikisi kız üç çocuk babası, ikisi kız üç torun dedesiydi. Konya sanayisine önemli katkıları olan Nazif yardımcı, hayırsever kişiliğiyle de her zaman en ön planda bulunuyordu. 76 yaşında hayata veda eden merhuma Allah'tan rahmet, yakınlarına ve dostlarına da başsağlığı diliyoruz.”

Eşi Saime Yardımcı Hanım'ın 2011 yılında yayımladığı “**Konya'da Asırlık Bir Çınar**” isimli kitabında ise Nazif Bey şöyle anılmaktadır:⁽²⁰⁾

“İnsan, doğar, büyür ve ölür, tıpkı yeryüzünde nefes alan her canlı gibi. Kimi insanın adı bir anı defterinde unu-

tuluverir. Kiminin yüzü bir fotoğraf kutusunda sararır. Kiminin ismi torunlarında yaşamaya devam eder. Kimi insanlar vardır gönüllerde her an hasreti tüter, ardında yaşlı bıraktığı gözler onu bekler yeniden gelsin diye, kulaklar sesini arar durur. İşte Nazif Yardımcı da sadece kendi hayatında değil sevdiği dostlarının, akrabalarının da hayatlarında var olan biriydi.”

Vefatından sonra, Konya'nın Bozkır ilçesinin Üçpınar (Hocaköy) Kasabası'nda, Eşme Mevkii'nde yaklaşık 50 bin metrekaresel bir alanda, ailesi tarafından “**Nazif Yardımcı Hatıra Ormanı**” oluşturuldu. Ailesi tarafından her yıl yeni fidanların dikildiği, bakım ve sulamasının yaptırıldığı bu orman, Yardımcı ailesinin ecdadının yetiştirdiği bu beldeye bir vefa nişanesi olmuştur.

Yukarıda arz ettiğimiz kısa özgeçmiş ile doğumunun 85. Yılında Nazif Yardımcı Beyefendiyi rahmetle anıyoruz.

KAYNAKLAR:

- Anonim, “(2000) Milenium Yılı Başarılı Adamları”, Hür Medya Haber Yorum Dergisi, Y. 8, S. 59, Temmuz 2001, s. 23.
- Anonim, “Konya, Beyefendisini Kaybetti”, Yeni Meram, 13 Kasım 2005, s. 1.
- Anonim, “Nazif Yardımcı İnşaat Sanayicileri Bu Kez de Nazif Yardımcı'yı Son Yolculuğuna Uğurladı”, İnşaat Sanayii, Y. 15, S. 91, Eylül-Ekim 2005, s.116, 117.
- Anonim, “Nazif Yardımcı Yardımcı'dan Sekiz Bin Konut”, A'dan Z'ye Konya Rehberi, Ekonomist, 11 Temmuz 2004, s. 52.
- Anonim, “Yardımcı, Dualarla”, Merhaba, 13 Kasım 2005, s. 1.
- Bekir Şahin, “Güzelnalınç, Muhittin”, Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 70.
- <http://www.yardimciholding.com/tr/corporate/about-us>, (Erişim tarihi: 01.11.2016)
- Mehmet Ali Uz, “Avukat Tevfik Efendi”, Konya Ansiklopedisi, C. 1, s. 351, 352.
- Mehmet Ali Uz, “Muhammed Zeynelâbidin Efendi (1866-1940)”, Konya Alimleri ve Velileri, s. 366, 367.
- Mehmet Ali Uz, “Rebi Karatekin”, Konya Ansiklopedisi, C. 5, s. 120.
- Mustafa Yılmaz, “Bozkır, Dernek ve Vakıflar”, Konya Ansiklopedisi, C. 2, s. 175.
- Saime Yardımcı, “Nazif Yardımcı”, Konya'da Asırlık Bir Çınar, Konya 2011, s. 332-349.
- Serdar Ceylan, “Yardımcı, Saime”, Konya Ansiklopedisi, C. 9, s.90.

(20) Saime Yardımcı, “Nazif Yardımcı”, Konya'da Asırlık Bir Çınar, Konya 2011, s. 332-349